

VRTEC

VSEBINA k 7. številki: Angelar Zdenčan: Najsvetejši — Janko Samec: Pesem dobre matere — Ivan Albreht: Misel na mater — Esén: Marec na Krasu (Pesmi) — Lea Fatur: Od bojne sekire do orala — Danilo Gorinšek: Trobentice (Pesem) — Lea Fatur: Otok sv. Brandana — † Leop. Podlogar: Iz zgodovine kranjskih trgov: 16. Sodražica — Svjatoslav: Nova zima pod klancem — Mali umetnik — Pouk in zabava.

Zagonetke v 6. številki, so prav rešili: Avgustin Al., Brezovar Milan, Renčelj Milojko, Stare Jože v St. Vidu nad Ljubljano (zavod); Boris Tomažič v Ljubljani; Rozman Marija, Kroflič M., Zidanšek S., Lovrenčak Mar., Sem Silva, Poznik, Zagradišnik, Trtnik Vida, Kukovec Zlatka, Sivka Štefka, Kraupner Marica, Kožuh Ana, Gajšek Štefka, Ogrizek Ivanka, Milica Weiss, Marta Guček, Praznik Kosenka, Valenčak Marija, Križnik Štefanija, Valenčak Zora, Čmak Franciška v Celju pri š. sestrah, Pustotnik Francka, Murovič Rudolf v Kočevju; Vrčnik Franciška, Haberl Karl in Oberžan Alojzij v Štorah; Križnar Rozi, Traci Korbič v Škofji Loki; Meznarič Karel v Ljubljani; Stepec Al. na Viču; Jan Stepan, Jan Lovro, Arnšek Franjo v Veržeju; Kuhar Lenčka, Hafner Vlasta, Vode Minka, Črnilec Julka, Pajer Pavla, Bučar Danica, šušteršič Julka, šušteršič Marija, Kalan Angela, Vidic Zlata, Žontar Katka, Potočnik Anika, Demšar Mici, Volčjak Iva, Žagar Terezija, Jelovčan Mara, Wolkensperg Hilda, Rudolf Francka, Poljanec Tončka, Klobučar Marija, Cyranski Giokonda, Tičak Marcela, Šifrer Martina, Šifrer Marica, Simončič Tončka na meščanski šoli v Škofji Loki.

Izžrebana je Kožuh Anica.

Samo 2 Din stane knjižica »Sprehod po Ljubljani« pri upravi »Vrtca«, Ljubljana, Sv. Petra cesta 80. — Priloži naročilu v pismu znamko za 2 Din!

Uprava Vrtca (Ljubljana, Sv. Petra cesta 80) ima še nevezan Vrtec 1922 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), 1927/28 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1924 (Din 5), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), 1927/28 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1924, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1925, 1926, 1926/27, 1927/28, 1928/29.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1923.

Vrtec s prilogo Angelček (10 številčk) stane za leto 1929/30 Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani, Pred škofijo številka 8. Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtca in Angelčka« v Ljubljani,

Pred škofijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrtca in Angelčka« (dr. Jožef Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. — Čekovni račun uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

MAREC

1 9 2 9 / V R T E C / 1 9 3 0

Angelar Zdenčan: Najsvetejši.

*Slišiš li, nebeška Mati,
kaj so meni rekli? —
»Mnogokaj si že napisal,
tudi mnogokaj opél,
toda Mater svojo si pozabil,
malo si ji pesmi spel...«*

Ah, kajne, kako brezumni!

*Saj ti dobro veš, o Mati,
da, kar srce ljubi,
ljubi najgorkeje,
ljubi najzvesteje,
koder se edino umiri:
to v globinah krije skritih,
jezik pa o tem molči.*

Janko Samec: Pesem dobre matere.

*Spi, moje dete, spi! —
Naj te varujejo svetla nebesa,
ki nad rastjō se duhá in telesa
v venec ti spletajo dni in noči!*

*Spi, moje dete, spi! —
Naj se ti ure te solnčne mladosti
v duši razraščajo v rože sladkosti
sreče opojne brez solz in skrbi!*

*Spi, moje dete, spi! —
Jaz pa ob uri bom pozni in rani
stala ti, dete, kot angel ob strani
v živi ljubezni in polna moči.*

*Spi, moje dete, spi! —
Kadar pa šlo po življenja boš cesti,
nase bom vzela vse tvoje bolesi,
saj si ti moja duša in kri.*

*Spi, moje dete, spi! —
Ko pa bom umrla, ti h grobu priskakaj,
toda za mano obupno ne plakaj,
da me še v grobu srce ne boli.*

Spi, moje dete, spi...

Ivan Albreht: Misel na mater.

*Če smel bi kdaj izbirati si dar,
pogleknil bi pobožno pred oltar
in prosil bi ponižno, iz srca
takole prosil bi Boga:*

*«O Bog, če željo svojo smem izdati,
dovoli mi, da le enkrat še
z rokō ljubečo me poboža mati...»*

*Ni dano mi izbirati darov —
a v vrsti mnogih je grobov
med vsemi eden svet za mé:
v njem materino spi srce.*

Esén: Marec na Krasu.

Mandlji v belem cvetju zaljšajo vrtove,
nežni božajo jih vetrčki,
sapice spomladanske
objemajo kmetske domove.

Zvončki so že skoraj odeveli,
po dolinah globokomodre vijolice dehtë.
Oj, šopek vijolic, kako sree osrečuje —
srečna deca jih Bogu daruje.

Vsa opletena je Marijina kapelica.
Tam kraljuje nebeška Kraljica
v bršljanu
nad dolinami, nad gmajnami
v borovem balzamu.

Vse cvetje se klanja njej,
vse duše se ji klanjajo,
sivi kameni njeno pesem sanjajo,
zvonovi cerkvic po vsem Krasu
Kraljici spomladi pozvanjajo —

Pred kmetskimi hišami
pa so azurni hijacinti zadehteli
in rožnati, zlati narcisi
tam izza ograd
prikimavajo in kličejo: Pomlad, pomlad!

Lea Fatur: Od bojne sekire do orala.

7. Nespravljivi sovražniki.

j, ne prodajo svoje zemlje! Ustali se bodo, obdelovali polje in razširila se bodo nova indijanska mesta. Teh tako globoko vernih, preprostih duš ne bo zajel nikdar brezbožni duh belih naseljencev.«

Tako je omenil misijonar Baraga, ko je opazoval z Nohamom, Kotétom in Utalisijem potek zborovanja; za njimi pa je nemirno hodil stari Bastel.

Nohamo in Koté se spogledata. Nohamo pokaže na vladnega agenta, ki maha razburjeno z rokami, kaže na Baraga in nekaj pravi svojemu mlademu tovarišu. Kaže Nohamo na gruče Indijancev in kožuharjev, ki prihajajo; na glavarje, ki vstajajo s svojih sedežev in se zbirajo okoli Navimaškota:

»Sklenili so, dragi prijatelj... A poglej, kako besni agent, nekaj naroča kožuharjem in ti se spuščajo v dolino. Čutare žganja imajo s seboj... Še nocoj bo prodal marsikateri glavar svojo zemljo in bo pognal svoje plemo v nove kraje. In še za naše skalpe se bomo nocoj topli.«

»Imam nabasane vaše in svoje puške,« se ustavi Bastel, »star lovec kar voha poboj.«

»Ne, ne!« brani Baraga. »Niso taki moji dobri otroci! Če jih tudi hujskajo hudobni kožuharji — po mojih laseh ne bodo segli. Vi pa pojdite, umaknite se, da ne pridete v nevarnost radi mene. Ne bo pa nič hudega. Zdaj bodo presojali prepire in Čipevajci in Siuci, Vranjeglavci in Črnonožci bodo zakopali staro sovrašтво.«

»Véliko glavar Dolgolas je sam svoj gospodar,« se oglasi uporno Utalisi — gleda napeto v dolino in poskoči: »Moj oče že gre... Prihaja!...«

»Že gre!« potrdi mrko Nohamo, »in Potako s svojimi možmi gre v nasprotno stran — pa kaj naj to pomeni, Bastel? Vidite, kako hitijo Črnonožci iz doline, ko posedajo drugi k ognjem in se začne ob sladki vodi in mesu razprava o zborovanju?«

Bastel napenja oči, Utalisi mrmra: »Črnonožci so kakor podzemске vevice: lajajo in se skrijejo. Bežali bodo domov — ubežali ne bodo.«

»Do solnčnega zahoda so lahko daleč pred vami — pa glej tvojega očeta...« Nohamo stopi naproti Dolgolasu, ki prihaja, mračen in mogočen, tako naglo, da mu komaj sledijo možje.

Nohamo ga vpraša: »Zakaj se ni ustavil véliko glavar ob ognju? Tudi mi gremo dol. Treba je kovati železo. Drugi bodo motili in premotili tvoje brate.«

Dolgolas položi roko na srce: »Véliko glavar črne bolezni in oče Črna suknja! Mnogo lepih besedi smo slišali in hvaležen sem vama za vso skrb. Pridem še, oče, pridem. Pa zdaj pusti, da odhitim s svojimi možmi za psi, ki se umikajo moji roki.«

Nohama zaboli srce. Tako prirasla sta mu Utala in Utalisi k srcu, tako velika je njegova želja, da bi se razcvetela naravna dobrota teh otrok v vrtu krščanstva, da kar ne more verovati, da bi bila ločitev že tu — pa se spomni, da ga bo vodila pot za zakladom v Skalno gorovje, da mora poizvedovati za Jim-Timom in za lastnikom načrta.

»Saj se še vidiva,« stiska Dolgolasu roko in začudeno pogleda agentovega pomočnika, ki stoji nakrat pred njim. Nejevoljno reče Baragu: »Poslal ga je, da posluša...«

Pa komaj da izgovori Nohamo, se mu vrže mladenič na vrat, zajoče in vzklikne:

»Rojak! Rojak! In jaz, da bi pomagal pri napadu na svojega rojaka? Ne, ne hodite v dolino! Nahujskali so pijane Indijance — ubiti vas hočejo, vas in prečastitega gospoda. Največji izvržek iz Sodome¹ je med njimi. Tudi Jim-Tim, ki ubije človeka ko muho.«

Indijanci, Baraga, Bastel — vsi gledajo, a ne razumejo. Dolgolas, ki je že segel po nožu, da brani Nohama, vtakne nož nazaj v tul in čaka. Ime Jim-Tima, morilca, ga ustavi. Maščevati mora smrt svojih mož. Naj bežijo Črnonožci — ne bodo mu ušli.

»Rojak?« ponavljata Baraga in Nohamo, ki se je otresel objema in gleda razburjenega mladeniča. »Rojak — pa v službi moža, ki zatira te reveže, za katere se poganja moj častiti prijatelj, gospod Baraga?«

»Moj Bog! Gospod Baraga! Predlanskim sem še slišal in bral od vas na Dunaju in doma na Dolenjskem — zdaj pa trepečem za vaše življenje. Nisem več v službi onega lopova: ukazal mi je, naj hujskam pijano drhal na vas in zagrozil mi je z Jim-Timom, Bobom in Hamom, nekakovimi potepuhi, ki imajo baje neki obračun z Vranjeglavci.«

Nohamo položi roko na mladeničevo ramo: »Bodi brez skrbi! Pri nas si popolnoma varen. Je pa tako, kakor sem ti rekel, Friderik, in boljše je, da gremo domov in pričakujemo, kaj pride.«

Nadaljeval je pa v očipvanskem jeziku: »Jim-Tim nas bo iskal pri zborovanju — in ko bo vse opito, bo privedel drhal pred misijonsko hišo.« Obrne se do mladeniča: »Ali ti dobro streljaš, ti mladi Amerikanaš?«

»Na strelišču v Ljubljani in na Dunaju sem dobival nagrade. Tu sem se pa poskusil v lovu na volkove...«

Nohamo in Bastel se nasmehmeta mlademu lovcu, ki zardi in zatrjuje, da bi bil šel rad tudi na medveda in bivole, pa ni bilo še prilike. Nohamo ga potolaži: »Dobil boš priliko — jaz se vrnem najbrž v Skalno gorovje in te vzamem s seboj. Tukaj nisi več varen.«

¹ Sodoma je kraj v Alabami. Tam se je zbiral ves izvržek zapada.

»Zna li moj mladi beli brat poslušati knjigo in napisati misli?« vpraša Dolgolas.

»O znam! In še dosti drugega,« se ponosi mladenič. »Dijak sem bil, filozof,« pojasni Nohamu, »a radovednost in želja po dogodkih sta me izvabili sëm. Denar, ki sem ga dobil od doma na Dunaj za stanovanje in za pot domov, sem porabil za vozmino. Prišel sem, nevajen te tujine, v roke dvomljivim ljudem in pred tednom dni me je zaneslo v to službo.«

»Moj mladi beli brat naj kaže mojima otrokoma, kako govori knjiga,« pravi Dolgolas in Utalisi pogleda zadovoljno vanj. »Pri nas je dovolj bivolvov!«

Nohamo pokima: »Dobro, Dolgolas! Učil bo tvoja otroka — in tudi ti se boš naučil prave modrosti. — Zdaj pa k taborišču Črnonožcev! Obesijo — pravi naš pregovor — samo tistega, ki ga dobijo. Tako se bo godilo agentu glede gospoda Baraga in Jim-Timu glede mene. Pa tudi nam — glede Jim-Tima.«

Dolgolas odhiti, kakor da ga žene zla slutnja. Kmalu stojijo na kraju, kjer so plesali še davi Črnonožci svoj bojni ples in so izzivali Vranjeglavce. Zdaj ni več šotora... Le nekaj pepela priča, da so bili tu Indijanci. A ko pogledajo Vranjeglavci po tleh, da razberejo, po kateri strani so odšli njih sovražniki, se zasliši tožeči klic: »Utala! Kje si, moj otrok?«

Kakor strela prešine ta glas može. V par skokih so pri taborišču, koder bega Mandanka z razpuščenimi lasmi in kliče, toži: »Utala, kje si, moj otrok?«

Ko mati zagleda Utalisija, plane k njemu, ga stisne k sebi in zajoče »Utale ni!«

»Utale ni!« ponovijo prisotni vsak zase, glavar pa stoji kakor okamenel. Plaho gleda žena vznak Utalisijeve glave nanj. Vidra in Jastreb, ki sta načelovala straži pri šotoru in pri misijonski hiši, povešata glavi in čakata, da treščí glavarjeva jeza vanju. A Dolgolas stoji nem. Nohamo se zavé prvi in vprašuje prepadeno Mandanko. Ihté mu pripoveduje: »Ni šla iz misijonske hiše. Popoldne je prišla Nikura, da se poslovi. Rekla je: 'Potako je voljan, da živi odslej v miru z Vranjeglavci', in prosila je, naj gre Utala ž njo v hišo molitve. Branila ji je Mandanka. 'Samo za hip,' je rekla deklica... Pa je ni bilo več nazaj... Mandanka je šla do zaprte cerkve, izpraševala po hišah — a nihče ni videl Utale. Šla je Mandanka do taborišča Črnonožcev in videla prazno pogorišče... Nikura, ki jo je imel tudi Nohamo za dobro in pošteno, Nikura je bila hinavka... Potako je vzela otroka za otroka... In Vaši, ki je prisegel otroku smrt...«

Nohamo udari v glavo: Kaj, ko bi hotel Vaši žrtvovati dekletce po starem poganskem običaju? Pa potolaži se glasno: »Nič hudega ne bo Utali, saj jo ima Nikura res rada in Potako bo zahteval zanjo le mladeniča vašega plemena. Pojdi glavar in pošlji sela za njimi, da se pogovorite!«

»Sela?« se zgane glavar. »Zabrisali so vsako sled za seboj — pa moje oko je ostro. Pogovoril se bom z izdajalci s sekiro. Na sled, Utalisi — možje!«

»Pomagaj jim, Vid, da dobimo nazaj našo belo golobico,« zaprosi Baraga. Nohamo odmaje: »Zdaj ne! Moram skrbeti za tvojo varnost. Potem, ko dobimo Jim-Tima... Pridem za teboj, Dolgolas.«

* * *

Tiho je v misijonski hiši. Baraga kleči pred križem. Nohamo nekaj meša in stavi v ilnate posode. Nalije vode v steklenico in jo zamaši. Nasmiha se hlastnemu poročanju svojega rojaka. Bastel pregleduje naboje pušk, Koté pa polni roge s prahom. Saj se že bliža rjojenje, čujejo se grožnje... Prihaja vedno bliže... Zatuli vrišč okoli hiše, se zažene v vrata in okna, meče trske

in kamenje. »Odpri, Črna suknja, da ti vzamemo skalp! Vsa z zaveznikom rdeče sodrge! Na drevo ž njim! Ne boš nam več delal zgage pri kupčiji! Krstili te bomo z žganjem in okopali v reki!«

Petelin na puški mladega fanta se dvigne: »Rad bi jim ohladil kri! Saj so hujši ko volkovi.«

»Iz misijonske luše ne sme strel!« se razburi Baraga. »Pijani so in ne vedo, kaj delajo.« Pa spusti plemenito glavo na sklenjene roke.

»Zažgimo! Ven s podganami!« zatuli divji glas.

»To je Jim-Tim,« se stresne Nohamo in dene žveplo na beli prah. Zapove: »Ko odprem, stopita vidva s puško za mene, ti Bastel in fant! Streljati ni treba, rad bi dobil vse tri žive.«

Sunkoma se odpro vrata. Kup dračja odleti, za dračjem pa odskočijo črne postave. Rdeče zagori na pragu luč. Ves v svetlobi stoji Nohamo in stresa steklenico v dvignjeni roki. Kakor da so se na mah iztreznile vse divje umazane postave, se umikajo napadalci in prosijo: »Ne izpuščaj na nas bolezn, véliki glavar! Ne izpuščaj! Nismo šli nadte — nič nočemo tebi!«

Nohamo pa stopa čez prag. Vse se umika, vpije in prosi. Nohamove oči so kakor žerjavica, njegov glas kakor nož: »Tako! Niste hoteli nadme, ki imam puško! Na moža pa, ki nima puške in se ne brani, ki vas ljubi — nad njega ste hoteli! Zverine ste, vredni, da vas pobere kuga kóz!«

Nohamo stopi naprej — divjaki se blazni umikajo. Nakrat zavpije Jim-Timov glas:

»Ti si mi uropal moj papir! Ti, ti! Zdaj te imam! Nanj, Bob in Ham! Nanj, vi drugi!« Pa se zažene tudi sam v Nohama... Bastel dvigne puško, a ne more ustreliti. Steče k Nohamu, da prestreže Jim-Timov nož. V ozadju Baraga krične. Zdi se, da je Nohamo zgubljen. Pa v hipu se vrže nekdo kakor kača med razbojnika in njegovo žrtev. Nož odleti in močne roke zgrabijo Jim-Tima od zadaj. Velika perjanica mu zaplahta nad glavo. Jim-Tim zakriči obupno: »Vranjeglavci! Na pomoč, Bob in Ham!« Pa že ležita tudi Bob in Ham zvezana na tleh. Noži zagrozijo kožuharjem in Indijancem: »Kdor ljubi svoj skalp, naj zginel!«

Nohamo stisne Dolgolasu roko: »Še nocoj boš sodil razbojnike! Potem ti vrnem in grem s teboj po Utalo.«

Danilo Gorinšek: Trobentice.

*To žarijo vse poljane,
da očesu vid zaslanja!
Je li živa to resnica
ali le begotna sanja?*

*Ni begotna sanja v blesku,
le trobentice so ozklile.
Bogec sam jih je prebudil,
da bi pómlad nam znanile.*

*To bleskijo vse poljane!
Brez prestanka, brez miru
trobijo trobentice nam:
»Bogu čast, pómlad je tu!«*

Lea Fatur: Otok svetega Brandana.

(Španska pravljica.)

TO je otok, ki ga ne vidi vsak in ne vselej. Zapisan ni, zarisan tudi ni nikjer, vendar zatrjuje vsak star mornar na Kanarskih otokih, da ga je videl že stric njegovega deda, da ga je iskal njegov tast, da ga pa najde samo oni, ki je rojen tak dan in tako uro. Kajti ob tem čudovitem otoku se zbirajo vse potopljene ladje, tam se spreha vse potopljeno moštvo, tam se gromadijo vsi zakladi, ki so se pogreznili v morje. Kdor bi mogel do njih, bi pokupil lahko ves svet. Toda, kako bi prišel do tega otoka? Pred njim je velikanski morski krak, ki pokrije s svojim telesom skoraj ves ocean. Tam počiva morska kača, velikanka, ki ovije ladjo trikrat na okoli, tam zasidra večni mornar svojo pošastno ladjo. Tako je zavarovan sveti Brandan. In če se že komu posreči, da pride na otok, mu zmešajo čarovne sile pamet, da ne ve kod ne kam.

Ko je iskal Henrik Portugalski novega sveta in je bila španska dežela polna poročil o bregovih otokov, ki so kar pokriti z suhim zlatom, je prišel v Lizbono neki mornar, osivel in zdelan, ker ga je premetaval vihar, da sam ni vedel, kod in mu je razbil ladjo. To pa za kazen, ker ni hotel v cerkev na čudnem otoku, ob katerem je jadral v najlepšem vremenu. »Velika utrjena mesta in gradovi so na tistem otoku,« je pripovedoval. »Pravi kristjani so na njem. Še nikdar, odkar so na otoku, niso videli gosta pri sebi. Zelo so bili žalostni, ko so zvedeli, da imajo Mavri še Grenado. Zdi se, da so to Španci, katerih predniki so ubežali pred Mavri. Hoteli so, da grem ž njimi v cerkev, meni se je pa mudilo na ladjo — in zadela me je božja kazen: ladja se mi je razbila.«

Temu dogodku se je čudila vsa Portugalska. Učeni možje so navajali, da se je umaknilo v osmem stoletju po Kristusu sedem škofov s svojimi verniki Mavrom, ki so zasedli Špansko. Odjadrali so, da si poiščejo kak neobljuden otok. Vse je bilo prepričano, da je naletel oni mornar na potomce teh pogumnih kristjanov, in marsikdo je sanjal samo o tem, kako bi poiskal skriti otok, ki so ga imenovali »Otok sedmerih mest«, da ga podvrže portugalski kroni.

Don Fernando de Ulmo, mlad lizbonski plemič, ljubljenc kralja Ivana II., je bil tako prevzet od misli, da bi izsledil otok sedmerih mest, da je sklenil zapustiti dom in nevesto in poiskati svojemu kralju ta otok. Dobil je dovoljenje, da sme odjadrati. Pogoj je pa bil: gre vse na Fernandove troške in da prepusti — ako kaj najde — kralju deset odstotkov dobička od dohodkov. Takoj je bil imenovan adalantado ali vojaški guverner sedmerih mest.

Fernando je prodal svoja posestva, za izkupiček si je pa poskrbel ladje, topove, strelivo in brašno. Srečolovci vseh deželá so bili pripravljeni, da poskusijo ž njim srečo.

Ko so bile vse priprave dovršene in sta se gibali pred mestom dve lepi ladji Karaveli, se je poslovil Fernando od svoje zaročenke done Serine, ki mu je obetala, da mu ostane zvesta do hladnega groba.

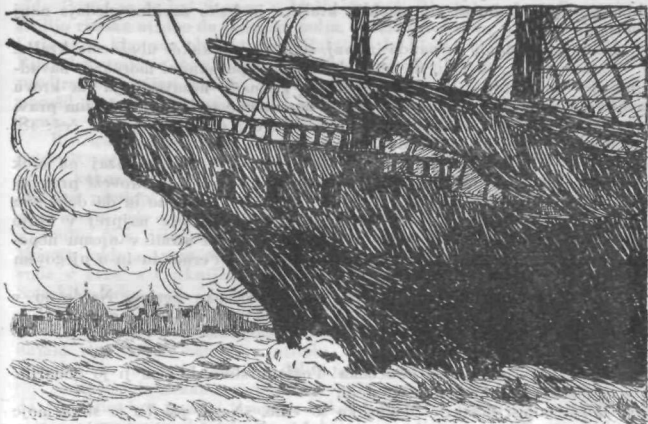
Drugi dan sta odpluli ladji Karaveli ponosno po reki Tajo v odprto morje. Pot je šla do Kanarskih otokov. Najlepše vreme je spremljalo Fernandovo vožnjo. Polni upanja so se ozirali srečolovci po morju, da zagledajo otok sedmerih mest, otok pravih in značajnih kristjanov.

V bližini Kanarskih otokov pa je morje zbesnelo. Strašan vihar je jel premetavati ponosni Karaveli, kakor da sta orehovi lupini. Vihar je besnel

več dni in ko se je polegel, ni bilo sledu o drugi ladji Karaveli, ki je spremljala Fernandovo. Ko se je Fernando oziral po morju, so zagnali mornarji krik, zakričal je tudi Fernando:

»Slava Bogu! Eto otoka z mesti in vasmi!« V solncu so se lesketali vrhovi stolpov in gorá. Lepa luka je vabila ladjo, trdnjava nad njo pa je grozila nepovabljenim gostom.

Strel iz topa je naznanil Fernandu, da so opazili v mestu za trdnjavo njegov prihod. Odzdravil je tudi on s strelom in razobesil portugalsko zastavo. Takoj nato se je prikazala iz pristanišča ladja starinske oblike, polna pozlačenih rezbarij, pokrita z rdečim suknom. Šestnajst bogato oblečenih mož je držalo za vesla, pod strešico je pa sedel kabalero (plemič) v obleki iz zlate preje, toda starinskega kroja. Klobuk njegov je bil velik kakor dežnik, pero pa kakor metla. Raz jambor te ladje je vihrala zastava z rdečim križem na belem polju.

Ko sta se zblížali ladji, je stopal plemič svečano na Fernandov krov. Bil je pravcata postava iz starih slik. Brada razčesana v dve polovici, mogočni brki zavihani nad ušesi, jeklena rokavica pa mu je segala do lakta in toledanska sablja se je vlekla za njim.

»Pozdravljeni, don Fernando, na našem otoku!« se je priklonil plemič leseno. Začuden Fernando vpraša hlastno, kje se nahaja.

»No otoku sedmerih mest,« odgovori kabalero. Na Fernandovo začudenje pojasni, da je zapodil vihar drugo Karavelo v njih pristan in da vé že vse ljudstvo za namen Fernandovega prihoda. Pripravljene so velike svečanosti, ker se bodo poklonila mesta kraljevemu poslancu in bodo prisegla zvestobo kraljevemu guvernerju. Kabalero, ki je prišel ponj, da ga povabi k nocojšnji veselici, pa da je poročnik guvernerja, ki vlada nad otokom.

Fernando stopi na rdeče sukno otoške ladje in sede pod strešico. Nato odplovejo mimo rta trdnjave proti pristanišču, kjer je že bila zbrana velika množica ljudstva in ga nadvse slovesno sprejela.

Pri gostiji je sedel Fernando na častnem mestu. Zdelo se mu je vse kakor v sanjah. Starinska, dragocena oprava dvorane se je zlivala v sliko prošlosti z obleko in lepoticjem gospodov in gospá ob mizah. Vidno je bilo, da ni prišel ta otok skozi več stoletij v stik z ostalim svetom.

Poleg Fernanda je sedela guvernerjeva hči. Vkljub starinski obleki in vedenju je bila prav zalo dekle in Fernando je kmalu pozabil na svojo nevesto v Lizboni. Prisegel je otočanki zvestobo. A tujka je dvomeče gledala na prstan z rubinom — na prstan, ki ga je bila dala Fernandu Serina. Fernando ga je snel in nataknil tujki na prst.

Dolgo v noč je trajala gostija. Potem so vodili gosta po mestu, z baklami razsvetljenem, in ga spremili slovesno na njegovo ladjo. Fernando je zaspal ves srečen v mislih na čast in srečo, ki jo je našel tu. Ko zapriseže vse ljudstvo kralju, se bo vrnil domov, in tam ga bodo sprejeli še z večjo častjo. Njegovo ime se bo svetilo v zgodovini med raziskalci svetá, njegovo bogastvo in čast bosta skoraj presegala kraljevo. V sladkih sanjah vidi, kako ga objemlje kralj, kako se mu smehlja kraljica in kako zavidno gledajo nanj dvorjani.

Ko se pa prebudi Fernando iz sanj, se mu zgodi kakor ubežnemu kralju.

Plane pokonci in vidi, da je med samimi nepoznanimi mornarji, navadnimi sirovimi ljudmi. Povedó mu, da so ga našli nezavestnega na krovu razbite ladje in da je blédel več tednov nerazumne reči. Fernando jim pravi o svojem poslanstvu, o svoji časti in sreči, a oni se mu krohotajo, češ: »Si že bil na otoku svetega Brandana.«

Ko ne odneha Fernando s prošnjami, naj ga peljejo nazaj na otok sedmerih mest in ne štédi z obljubami bogatih nagrad, ga siroveži pretepó, dokler ne umolkne. Tolaži se s tem, da gre ladja v Lizbono in da dobi tam od kralja novih ladij. Ko pa res pride v Lizbono, teče najprej v svojo palačo, da se preobleče in odpočije. Začuden potem strmí v njemu nepoznane obraze. Palača je imela drugega lastnika, o Fernandu in o njegovem očetu pa ni vedel nihče ničesar.

Kot brez uma odhiti v palačo svoje zaročenke Serine. Najde jo v pogovoru z mladim vitezom. Hoče jo objeti v pozdrav — pa ona zbeži in mladi vitez potegne meč:

»Kaj hočete moji zaročenki?«

»Vaši?!... To je moja zaročenka! Poglejte sliko, ki sem ji jo podaril.« In pokaže Serinino sliko na steni.

»Božja milost!« zakriči dekle, ko se vrne. »Norec je! To je slika moje stare matere. Bila je res zaročena z nekim Fernandom, ki je šel za časa kralja Ivana na izsledovanje novih deželá...«

Poklicala sta sina Serininega, ki je odmotal zapleteno uganko in rekel:

»Vi ste bili na otoku svetega Brandana in kar se vam je zdelo dogodek enega dne, je trajalo sto let.«

Peljali so potem ubogega Fernanda na Serinin grob. Peljali so ga tudi na dvor in mu tam pokazali stare zapiske o don Fernandu de Ulmo, ki je bil odšel z dvema Karavelama, da poišče in podvrže kralju otok sedmerih mest; peljali so ga po mestu k starim ljudem, ki so videli kot otroci odhod Fernandovih ladij in mu zagotavljali, da ni bilo teh ladij več od nikoder — da je prespal začaran na začaranem otoku sto let...

Ubogí don Fernando! Eni so mu verjeli, drugi so se mu smejali, otroci po mestu so pa klicali za njim: »Prostor za adalantada sedmerih mest!«

Ukrcał se je Fernando na barko, namenjeno na otok Calma. Tam se je razgovarjal z ribiči o »svojem« otoku, tam je umrl v nadi, da ugleda in najde vendar še čudoviti otok.

† Leop. Podlogar: Iz zgodovine kranjskih trgov.

16. Sodražica.

(553 m, 811 prebivalcev.)

SEVERNOZAHODNI del Ribniške doline se imenuje Sodraška dolina. Njeno središče je trg Sodražica. Dolina je obdana s precej visokim gorovjem, le proti jugovzhodu je odprta, tako da se zdi kot nadaljevanje ali privesek Ribniške doline. Na jugu proti Loškemu potoku se upira v Veliko goro, proti Blokam v strmi Boncar, proti severu v Gregorsko sleme.

Skozi trg teče potok Bistrica. Zibelka ji teče pod Boncarjem, ki loči dolino od Bloške planjave. Tod čez so imeli Rimljani brambeni zid (ajdovski zid). Pozna se še pri Strmcu v bloški župniji. Na južno stran Boncarja se sledijo rimske utrdbe do Babnega polja, Prezida in Čubra, na severno pa nad Lužarskim klancem ob Iški proti Rakitni.¹ Iz Bloške planote v Sodraško in Ribniško stran je držala nekdanja preko te utrdbe rimska cesta. Tod čez je prodiral Oktavijan leta 44. pr. Kr. proti Krki nad Latobike, potem ko je porušil in požgal uporno mesto Metullum (zdaj menda Metlje pri Starem trgu).

Bistrica teče v velikih ovinkih skozi vso dolino. Na desni in levi se ji pridruži več manjših potokov, ki ob suši odrečejo svojo pomoč, ob deževju pa — kakor bi hoteli popraviti svojo zamudo — navalijo toliko vode, da Bistrica prestopi svojo strugo in se razlije po travnikih. V mirnem času goni zvesto celo vrsto mlinov in žag. Kmalu pod trgom Ribnico se zgublja v zemljo. Kje pride spet na dan, o tem se ugiblje; gotovega ne ve nihče. Mogoče oddaja svojo vodo Krki ali Kolpi, nekateri ugibajo celo, da je ta voda v zvezi s Cerkniškim jezerom. Ribničani so trdne vere, da teče pri Soteski v Krko.

Bistrica, ki premeri s svojim tekom skoraj obe dolini po njih dolžini, je slovela nekdanj po okusnih rakih, vedno pa radi obilice rib. Mogoče, da je dajala vsej dolini, namreč s pritoki, ne le obilo okusnih in zlahkanih rjb, ampak dala tudi mir Ribniški dolini in njenemu središču, trgu Ribnici.²

Sodražica je nekako središče, kjer tišči več drag skupaj. Po tem sodijo, da Sodražica ne pomeni drugega kakor kraj, kjer pride več drag skupaj. »Draga« pomeni malo dolinico, po kateri se odteka voda. Ravno Sodraška dolina pa je polna drag, kakor je polna potočkov, ki napajajo Bistrico.

Okolica trga je gorata. Ni dovolj polja, ki bi z živežem oskrbelo življenjske potrebe zelo obljudene doline. Da ljudstvo ne trpi lakote in pomanjkanja, jim priloži primanjkljaj vožnja lesa in gozdarjenje. Domača obrtnija »suha roba« tudi daje prebivalcem precej zaslužka, bodisi da ostanejo ljudje doma ali da gredo kot krošnjari na tuje. Kakor v ribniški okolici, je tudi v sodraški »suha roba« izpričana že v 15. stoletju, a sega njeno izdelovanje v davnejše čase nazaj. Omenja se v pismu cesarja Friderika III. leta 1492., ko dovoljuje Ribničanom in Kočevcem izvažati razne lesene predmete, kakršne sami izdelujejo, na Hrvaško in v druge obmejne dežele.

Trg Sodražica se kot tak po starosti ne more meriti z Ribnico, ki se navaja kot trg (oppidum) že v srednjem veku. Sodražica je postala trg z dvornim sklepom z dne 16. oktobra 1865. Imela je pa že prej zelo obiskovane,

¹ Mitth., 1861, 47. Blätter aus Krain, 1861, 4.

² Lesar, Jahresbericht der O. R. Schule, 1864, 2.

na široko znane semnje in tržne dneve. Kdaj in kako je prišel trg do teh pravic, tega ne vemo. Neizprosna oblast ognja je uničila pisane pravice, katerih so se domačini krčevito držali, sklicevaje se na podedovano pravo. Ohranjeno je le pismo Marije Terezije z dne 2. februarja 1752. Z njim je slavna cesarica dovolila Sodražici tržni dan. Prosil je za to pravico ribniški graščak grof Gvido Kobencelj. V prošnji je poudarjal, da ljudje od blizu in daleč Sodražico zelo obiskujejo zaradi lesenih izdelkov. Naval tujcev da ni ob gotovih časih nič manjši kakor v Ljubljani, Kranju ali Novem mestu. Lesna trgovina in kupčija bi se še bolj pospešila, ko bi se dovolili tržni dnevi — posebno sol bi se v Sodražici ob tržnih dnevih kupoma razpečavala.

Vlada je bila takrat še bolj kakor danes pri podeljevanju takih pravic zelo previdna. Preden je izdala odlok in z njim naprošeno dovoljenje tržnih pravic temu ali onemu kraju, je razposlala vprašanja na sosedne trge in mesta, v koliko bi bili oškodovani v slučaju, da se temu ali onemu kraju

Sodražica.

podeli pravica do tržnih dni ali do semnje. Tako se je postopalo tudi glede Sodražice. Odkoder se ni odgovorilo v določenem času, se je dalo s tem znamenje, da nimajo nič proti taki podelitvi. V slučaju Sodražice se je pa oglasilo mesto Lož. Mestni zastop je izjavil, da bi radi tržnega dne v Sodražici mesto Lož trpelo letno 100 goldinarjev škode. Ribniški graščak Kobencelj je potem predložil novo prošnjo visokemu dvoru. V tej prosi kljub oporekanju mesta Loža za podelitev tržnega dne Sodražici. Mesto Lož naj mu koncem leta predloži natančen in vesten zapisnik o tržnih in sejmarških dohodkih; če bi mesto v resnici imelo trpeti letno 100 goldinarjev škode, se zaveže on zase in za naslednike, da pokrije to škodo do 100 goldinarjev vsako leto ob Novem letu brez prerekanja. To je pomagalo. Leta 1752., dne 2. februarja, je izdala cesarica Marija Terezija omenjeno dovolilno pismo. Je li Lož kdaj in kaj prejel odškodnine od ribniških graščakov, o tem ni nobene črke ne v arhivu ribniške graščine ne v onem mesta Loža. Bržkone

so loški meščani, oziroma mestni svetovalci v Ložu, hoteli pri visokem dvoru samo pokazati, kako zelo jim je na srcu blaginja njih mesta.

Odkar je trg Sodražica poln prodajalnic, so tržni dnevi sicer zgubili na svoji veljavi, a so vendar še zelo obiskovani. Vsa »suha roba«, ki se izdeluje v Ribniški dolini, po Blokah in okoli Roba, se proda in kupi le na tržni dan v Sodražici. Dokler se ni priplazila železna kača v Ribniško dolino, so pripeljali tudi Hrvatje žito, posebno koruzo, in jo tukaj zamenjavali za »suho robo« in sol. Suha roba se je potem v Karlovcu igraje razpečala.

Toda domači obrti železnica ni kaj škodovala, tudi razmer v trgu ni bistveno spremenila. Postaja Ortnek je 9 km oddaljena, za osebni promet pa postajališče Žlebič-Sodražica 6 km. Danes si prekupčevalec suhe robe napravi velik lep voz, »tajselski« imenovan. Obredi par mladih in močnih konj, nakupi blaga in odpelje vse skupaj na Hrvaško, navadno v Karlovec. To so vozovi, da moraš pristaviti lestev, kadar greš načet voz. Proda se vse do »cepera«, blago, voz in konji. S polno listnico in s parom mladih konjičev se vrne potem rešetar domov in začne se pripravljati »za drugo rajžo« na Hrvaško. Na ta način se je več Sodražanov prav trdno podstavilo. Splošno ljudstvo ni siromašno in v navadnih razmerah ne sili v tujino, razen v razne kronovine bivše Avstrije, koder hiškari z domačimi izdelki.

(Konec prihodnjč.)

Svjatoslav: Nova zima pod klancem.

*Joj, bratci, oči me bole od snega!
V vse štiri strani so zaprte steze,
mrzlo cingljajo leteče sani,
svet je umrl in človek molči,
oj molči.*

*Joj, bratci, pod klancem je beda doma.
V raztrgani bajti pet lačnih otrok,
mati je bolna, oče je v svetu nekje
pokopan — pomislite, bratci! —
pet lačnih otrok jokaje skoz okno strmi
in zunaj sneži in skozi razrušene duri
burja ihti, oj ihti...*

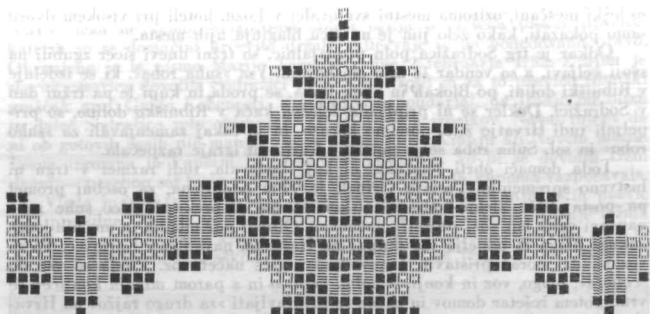
*Joj, bratci, dan gasne v vseh štirih straneh,
pet lačnih otrok pa premišlja molče,
kdaj so storili svoj veliki greh,
da je prišlo nad nje to gorje...
In zunaj sneži, oj sneži...*

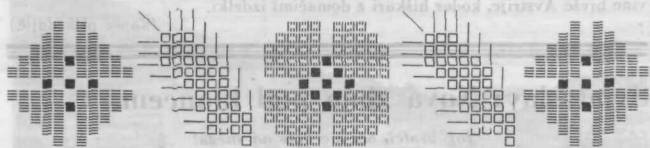

M A L I U M E T N I K

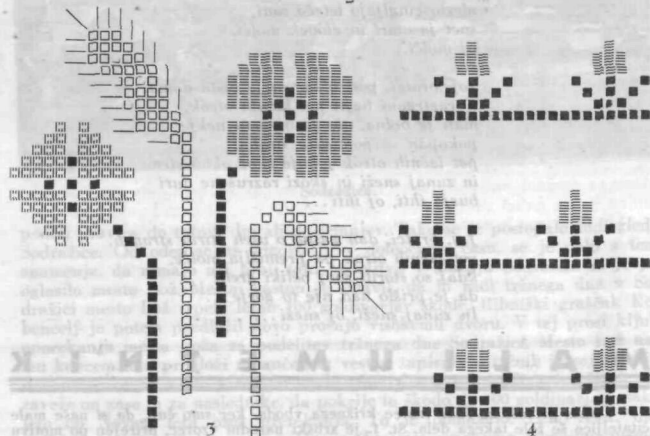
Danes prinašamo štiri vzorce križnega vboda, ker smo čuli, da si naše male čitateljice še žele takega dela. Št. 1. je srbski narodni vzorec, prirejen po motivu iz čilima. Porabite ga lahko za blazine, robeve na prtih, zavesah. Št. 2. — poletno cvetje — pestrobarvna bordura k otroškim oblekam. Št. 3. isti motiv, ki se poda zlasti na snežnobeke otroške oblekce, šopki raztreseni po blagu v neenakomernih razdaljah, ali enakomerno ob spodnjem robu. Št. 4. je vzorec, namenjen najmanjšim.

1

2

3

4

Barve:

Štev. 1 in 2 ■ = črna, ◻ = rdeča, ≡ = modra, □ = zlata (1), rumena (2), — = črna.
 Štev. 3 in 4 ■ = črna, ≡ = rdeča, ◻ = modra, □ = rumena, — = črna.

Modrost v pregovorih domačih in tujih

Pes.

Pes psu brat.
 Pes psu repa ne odgrizne.
 Pes psa drglja.
 Mal pes velikega psa pod peč užene.
 Ljudje govore in psi lajajo.
 Kadar pes laja, meži.
 Boječ pes huje laja nego grize.
 Pes, ki nič ne laja, globoko zobe za-
 saja.
 Pes, ki veliko laja, ne grize.
 Če en pes laja, vsi lajajo.
 Pes laja pred domačim pragom.
 Pes prej laja, preden ugrizne.
 Pes laja, če ima tudi odrezan rep.
 Dober pes ne laja zastonj.
 Pes tudi škofa oblaja.
 Najhujši psi od zad popadajo.
 Hud pes tudi v kamen ugrizne.
 Štekel pes tudi gospodarja ukolje.
 Tudi hudi psi z repom migajo.
 Pes se z repom zahvali.
 Nevarno je psa za rep prijeti.
 Pes zacvili, če mu na rep stopiš.
 Pes ni hud, če kost vanj vržeš.
 Še pes grči, če trdo kost obira.
 Hudega psa s kosom ukrotiš.
 Lačen pes tudi iz roke tatu kruh
 vzame.

(Konec prih.)

Na Gorenjsko!

(Bistriška.)

(Nadaljevanje.)

Iz visokih dimnikov se vali dim, ki zna-
 či telo, zaslužek še vse dalje naokrog,
 kakor se vidijo sajasti dimniki. Železar-
 ske tovarne so magneti, ki vlečejo k sebi
 mnogo kmečkih fantov in deklet iz belih
 gorenjskih vasi. In ob sobotah zvečer je
 fantovska pesem bolj glasna in rdeči na-
 gelj na okencih prijazneje diši. Trd je za-
 služek v mrkih delavnicah, ob mogočnem
 ropotu strojev, ob trdi pesmi kladiva, a
 mora biti, ker to zahteva življenje.

Jesenice: velikanski kolodvor priča o
 velikem prometu. Vse polno vlakov stoji:
 Planica—Trbiž, Beljak—Celovec, Bohinj
 —Gorica, Jesenice—Ljubljana. Ker Jese-
 nice same dobro poznate, se peljemo kar
 naprej vzporedno s Savo v gorenjo Savsko
 dolinico. Tam bomo videli toliko lepot, da

jih nikdar ne pozabimo. Mnogo potnikov
 je sedlo v vlak z napisom Beljak—Celo-
 vec. Ta pelje v Avstrijo; naročimo jim
 tole: »Pozdravite naše brate in sestre v
 divnem Korotanu, naša sreča bodo v sve-
 tem utripu zadržtela ob gosposvetsem
 zvonu — za vas hrepeneči, neodrešeni.«

Od Jesenic nas popelje druga proga
 naprej proti zahodu, po gornji Savski do-
 linici, katero varujejo na desni grebeni
 Karavank, na levi pa vrhovi naših divnih
 Alp.

Ko zapusti vlak jeseniški kolodvor,
 hiti mimo zgornjega dela mesta in mimo
 pokopališča. Od zadnjih hiš se dviguje
 pot, ki nas polagoma pripelje do prijazne
 vasi Planina-Sv. Križ (1000 m) in dalje
 na vrh Golice (1835 m), ki se posuje spo-
 mladi s snežnobelim cvetjem narcis. Vzp-
 redno z našo progo teče nekaj časa koro-
 ška proga, ki kmalu zavije v velikem
 loku na nasip in izgine v 8 km dolgi ka-
 ravanški predor in brzi na Koroško.

Našo progo spremlja ves čas modro-
 bojna Sava, ki si nasuje z belim prodom
 leto za letom širšo strugo. Vlak obstane —
 Hrušica — zakliče sprevodnik. Na desni
 vidimo naselbino železničarskih stano-
 vanjskih hiš, na levi pa dolg most preko
 Save. Le hip postojí vlak, mudi se mu
 naprej. Zagledamo Golico na desni, a na
 levi se že prikazuje vrhovi Julijskih
 Alp. Velikan Triglav (2863 m) se nam pri-
 kazuje, okoli njega Cmir, Stenar in drugi
 gorski velikani. Vlak zopet postojí — na
 Dovjem smo. Na desno vidimo višje na
 bregu vasio Dovje s prijazno cerkvico
 in štirirazredno osnovno šolo. Na dov-
 škem pokopališču počiva znameniti dol-
 goletni dovški župnik Jakob Aljaž — skl-
 adatelj in povsod znani triglavski turist.
 Po njem se imenuje stolp vrh Triglava:
 Aljažev stolp. Na levi strani v dolini leži
 vas Mójstrana¹. Je letovišče in izhodišče
 v triglavsko pogorje. Ima tudi cementno
 tovarno. Skozi vas teče kristalno čista Bi-
 strica, ki teče v Savo. Ob njeni strugi pe-
 lje pot v dolino Vrata mimo slapa Perič-
 nika do lepega Aljaževega doma, ležeče-
 ga v Vratih, pod vnožjem visokega Tri-
 glava, najvišjega vrha naše slovenske in
 jugoslovanske domovine. Iz Mojstrane dr-
 žita v triglavsko pogorje še dolini Kot in
 Krma. (Nadaljevanje.)

¹ Zadnje čase se pojavlja grdo pače-
 nje naših krajevnih imen zlasti po spre-
 vodnikih. Naglašuje se: Mójstrana, Már-
 tuljek, Plánica. Mladina, drži se značajno
 starega ljudskega naglasa! Pravimo: Mój-
 strana, Martúljek, Planíca.

Uganke, skrivalice in drugo.

Konjček.

Maks Dežman, Ljubljana

zdi;	se	dru-	se	ku	še	ga
gim	Ne-	mu	prav	in	nik	ni-
pač	ko	se	sreč-	sreč-	ro-	to
ko	češ	kri	sa-	spo-	no-	ji
so	si	sto-	kdor	sme-	mi.	drs-
ji,	krep	saj	vi	ne	se,	ga,

KITAJSKA

RODOB.NICA

Začni pri prvem znamenju in pazi, da so znamenja v različnih višinah.

Posetnica.

(Br. Sodnik, Ljubljana.)

Dr. i. u. A. LISIČEC

Velenje

Ta človek je podjetnik ; kakšen ?

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in se objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Rešitve v 6. številki.

Težak dokaz.

8
8
8
88
888
1000

Veriga.

Začni pri Z in nadaljuj pri vsakem koncu stebra, potem pa s sledečimi črkami, pa dobiš: »Zlata veriga ne da svobode.«

Obelisk

	d			
	s	o	m	
p	e	k	e	l
k	o	t	e	l
p	r	o	s	o
o	t	r	o	k
o	s	k	a	r
s	t	o	l	p
t	o	r	e	k
k	r	o	p	a
m	i	š	k	a
s	r	e	č	a
m	u	c	k	a

Doktor Korošec.

N A Š I R A Z G O V O R I

Frida S.:

Sinička.

»Slušaj, mala me sinička,
ti poredna ptička,
kaj si davi pela
zjutraj vsa vesela?«

»Pela sem o solnčku
in o našem Tončku,
ki se zjutraj vedno joče,
v šolo iti noče.«

Janez Remic:

Noč prihaja.

Solnce zlato že bliža se zahodu,
lunica pokaže se na obzorju,
na nebu zvezdice migljajo,
ljudje k počitku se podajo.
Črna noč pripelje sanje,
pa ljudi zaziblje vanje.

Nadežda:

Tihi mrak.

Pal na zemljo tihi mrak
in že je utihnil zadnji korak,
ko misli moje odhite
v tužni moj domači kraj.

Pal na zemljo črni mrak,
zapoj ob morju, daljni brat,
naj v srcu mi tvoj glas zveni:
o kje si, domovina ti?

Pal na zemljo hladni mrak,
a pesmi od nikoder ni,
le morjé nekje šumi
in skala ob morju stoji.

Vida T.:

Če bi bil kmetič...

Bi na polje se peljal,
tam bi njivico oral,
bi pšeničico sejal,
če bi bil kmetič.

Bi pšeničico požel,
na vozove bi jo del,
v skedenj peljal jo vesel,
če bi bil kmetič.

Ko bi prišel žetve čas
pa zavriskal bi na glas,
da bi slišala me vas,
če bi bil kmetič.

Mtil bi jo kar ves dan
in zvečer bi ves zaspan
nosil zrnje v temni hram,
če bi bil kmetič.

Vida: Ona druga je boljša in pride pozneje na vrsto. Pošljite še kaj, in če bo uporabno, spravimo v list. Zdi se mi, da bi znali kaj pristrčnega napisati.

Danica š.: Pesemco si nam prepozno poslala, sedaj je ne moremo natisniti. Pa morda pozneje. Le oglasi se še, da se ne pozabimo. Tako smo veseli, ko se oglašate, pridne deklice iz Maribora, pa fantje iz Bele Krajine, dobra deca in stari prijateljski od vseh vetrov naše domovine. Pozdravljena tudi ti prav srčno v našem krogu!

Janez Remic: Kar vidim te, kako po večerni molitvi čvrsto in zdravo zaspiš! »Črna noč pripelje sanje, pa ljudi zaziblje vanje.« Kdor se pošteno trudi in dela čez dan, pa mu Bog da v plačilo mirno, krepčilno spanje. Komur pa za belega dne ni mar pametnega opravila, oni rad še noč uporablja za svoje prazne marnje. — V bohinjškem kotu si doma — lej, kako lepo imaš pozimi, ko se pridno sankoš in smučke imaš gotovo tudi že? Na svidenje!

Nadežda: Prav radi izpolnimo tvojo željo. Vidiš, da smo nekoliko drugače postavili besede, pomen in smisel pa pri tem ne trpi. Ostali dve pesmici še nista za tisk. Posebej ne zadnja; če malo pomisliš, boš že vedela, zakaj ne. Kadar nam boš spet pisala, bomo veseli.

Frida S.: Pozdravljena! Tak si pričela spet s svojim bore pesništvo, kakor praviš! Glej, kar tople so tvoje pesemce, znak, da so se rodile iz resničnega doživljanja. »Škratje« se gladko bero, pojo in zvene. Kaj, če bi se obširneje pomenili? Pošlji svoj naslov, da ti v pismu odgovorim.

Vasovalec.